Okresní soud rei sitae jest příslušným k vymáhání konvenční pokuty 5000 Kč převyšující, po smlouvě pachtovní zvláštním ujednáním umluvené. Není potřebí písemné formy ke změně písemné pachtovní smlouvy.

Písemnou smlouvou ze dne 12. listopadu 1923 zpachtovali žalovaní žalujícím svou usedlost čp. 27 v O. v obvodu okr. soudu v H. na šest po sobě jdoucích roků až do ukončení sklizně roku 1929 a bylo článkem 21. téže smlouvy ustanoveno, že při prodeji pachtované usedlosti se pachtovní smlouva ruší skončením sklizňového roku bez nároků nachtýřů na náhradu pro předčasné skončení pachtu.

V měsíci únoru 1924 ujednali žalovaní se žalobci, že, kdyby žalovaní tuto usedlost před uplynutím šesti let prodali, zaplatí žalobcům náhradou částku 30.000 Kč.

Trhovou smlouvou ze dne 6. března 1926 prodali žalovaní tuto svou usedlost manželům K. a žalobcové žalovali nyní u okr. soudu v H. o zaplacení umluvené náhrady 30.000 Kč s přísl. Žalovaní bydlí v obvodu okr. soudu v B.

Žalovaní vznesli proti žalobě námitku věcné a místní nepříslušnosti soudní uvádějíce, že ústní slib žalovaných, že zaplatí při prodeji pachtované usedlosti žalujícím náhradou částku 30.000 Kč, tvořil by samostatný právní důvod, nesouvisející s pachtovní smlouvou, a to tím spíše, že nebyl učiněn písemně, ač pro uzavření pachtovní smlouvy byla stanovena forma písemná, a že tedy žaloba měla býti podána u zemského soudu civilního v Praze.

Okr. soud v H. vyslechnuv svědky žalobci v žalobě o slibu žalovaných dáti náhradou částku 30.000 Kč vedené, zamítl námitku věcné a místní nepříslušnosti soudu žalovanými vznesenou z těchto d ů v o d ů:

Soud béře na základě slyšených svědků za prokázané, že žalujícími tvrzený závazek žalovaných zaplatiti žalujícím částku 30.000 Kč odškodného, stal se v přímé souvislosti s ustanovením čl. 21. smlouvy pachtovní a vzhledem k tomuto ustanovení, a že úmyslem stran bylo v tom směru pachtovní smlouvu změniti. Protože smlouva pachtovní obsahuje v čl. 21. ustanovení pro případ prodeje usedlosti, a protože toto ustanovení stalo se od zmíněného ústního slibu neplatným, nelze zmíněný slib považovati za n o v o u smlouvu, nýbrž za z m ě n u dosavadní smlouvy pachtovní; jedině v tom případě, že by smlouva neobsahovala žádného ustanovení ohledně zániku pachtu při pro-

deji propachtované usedlosti, mohlo by se mluviti o nové smlouvě ohledně odškodného. K uzavření smlouvy pachtovní mezi cizími osobami není písemná forma předepsána, a žalovaným se nepodařil důkaz zmíněnou smlouvou ze dne 12. listopadu 1923 v tom směru, že by si strany byly vyhradily pro smlouvu tu užíti určité formy, zejména formy písemné, a z této okolnosti, že pachtovní smlouva byla sepsána písemně, ještě nikterak nevyplývá, že by si strany tuto písemnou formu byly vyhradily; neboť smlouva ta mohla býti sjednána i ústně a na dotvrzení této ústní smlouvy její obsah mohl býti zaznamenán (§ 884 obč. zák.). Ostatně žalovaní ani netvrdí, že smlouva pachtovní byla nezměnitelna a že také pro případnou změnu této smlouvy musela by býti forma písemná. Konečně otázku, zda tento závazek, dáti žalujícím 30.000 Kč, jest pro žalované závazným čili nic, jest vyhraditi konečnému rozhodnutí, kdežto pro rozhodnutí otázky vznesené námitky věcné a místní nepříslušnosti tohoto soudu stačí zjištění, že o této náhradě mezi stranami jednalo se v souvislosti se smlouvou pachtovní za účelem změny čl. 21. zmíněné smlouvy, a že tudíž závazek ten netvoří novou smlouvu. Po těchto úvahách bylo vzhledem k ustanovení § 49 čís. 5 a 83 j. n. zmíněnou námitku jako neodůvodněnou zamítnouti.

Stížnosti do tohoto usnesení žalovanými podané rekursní soud nevyhověl a usnesení v odpor brané potvrdil z těchto d ů v o d ů:

Pro posouzení otázky věcné a místní nepříslušnosti okresního soudu v H. jest jedině rozhodno, zda jedná se o rozepři ze smlouvy pachtovní, aniž se spor týká bytí této smlouvy neb o zaplacení pachtovného, a zda pachtovaný předmět se nachází v obvodu okresního soudu v H. Poněvadž pachtovaná usedlost jest v obci O., která jest v obvodu soudu dovolaného, jest místní příslušnost podle § 83. j. n. odůvodněna. Ježto pak žaloba domáhá se náhrady škody 30.000 Kč pro předčasné zrušení smlouvy pachtovní ohledně uvedené usedlosti písemně ze dne 12. listopadu 1923 uzavřené, nelze o tom pochybovati, že jedná se o rozepři ze smlouvy pachtovní. Žalobci výslovně uvádějí, že v měsíci únoru 1924 prohlásil žalovaný jménem svým a své spolužalované manželky, že usedlost čp. 27 v O. žalobcům do pachtu dané neprodají a že, kdyby se tak stalo před uplynutím doby pachtovní, zaplatí žalobcům náhradou 30.000 Kč, čímž ustanovení čl. 21 pachtovní smlouvy ze dne 12. listopadu 1923 bylo změněno, tak že se spor týká pachtovní smlouvy, a jest tudíž i věcná příslušnost dovolaného soudu podle § 49 odst. 5 j. n. odůvodněna. Stížnost snaží se dovoditi, že námitka věcné

a místní nepříslušnosti jest odůvodněna tím, že žaloba se neopírá o uvedenou písemní pachtovní smlouvu, nýbrž o ústní slib žalovaného, který, i kdyby byl pravdivý, tvořil by samostatný právní důvod nesouvisející s písemnou pachtovní smlouvou vůbec, že ke změně pachtovní smlouvy by bylo třeba, aby žalovaní změnu ujednali, a že žalovaný nebyl zmocněn svou manželkou, činiti takové prohlášení také jejím jménem a že neučinil projev takový také jménem své manželky. Z toho snaží se stěžovatelé dovoditi, že takový závazek, i kdyby se byl stal, nebyl závazkem ze smlouvy pachtovní, nýbrž ze samotného obligačního ujednání a že jest proto věcně i místně příslušným zemský soud civilní. Toto stanovisko však soud rekursní nesdílí; neboť žalováno jest o náhradu škody z písemné smlouvy pachtovní ze dne 12. listopadu 1923, pozměněné v únoru 1924, pokud se týče jejího čl. 21., tedy o zaplacení náhrady pro předčasné zrušení smlouvy pachtovní. Jsou tedy celé vývody stížnosti, které tvrdí, že změna písemné smlouvy pachtovní se nestala proto, poněvadž žalovaný nebyl oprávněn a také nejednal jménem spolužalované manželky své, pro otázku příslušnosti zcela bez významu; neboť tuto otázku jest řešiti teprve ve sporu samém, jak již správně první soudce na to poukázal. Nemohla tedy stížnost, která se jeví úplně neopodstatněnou, setkati se s úspěchem a bylo rozhodnouti, jak se stalo.

Usnesení zem. soudu civilního v Praze ze dne 10. června 1926 čj. R I. 397/26/8. Dr. Stehlíček.

DENÍK.

Potřeba práva sloužícího životu národa. U příležitosti III. sjezdu čsl. právníků v Bratislavě pojednal prof. Dr. Jar. Kallab o předmětu v nadpise naznačeném. Pro zajímavost dlužno uvésti staf, jednající o úloze právníků, jež jim připadá v nové demokratické době. »Veřejnost, zvláště veřejnost politicky činná,« uvádí autor,*) »jest velmi nakloněna podceňovati tuto úlohu. Domnívá se, že tím, že určité pravidlo se čte v zákonech, stalo se již tělem. Neuvědomuje si obtížnou práci zachytiti ony nesčetné nitky křížících se živých zájmů, jež jest svésti podle osnovy zákonem dané ve vzorec, o nějž zákonodárci šlo. Ale

*) Lidové Noviny z 12. X. 1930.